

Örgütsel Etki Stratejileri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Etki Stratejileri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28246>

Özet

Örgütsel Etki Stratejileri ölçeği, bireylerin iş yerinde üstlerine, astlarına veya meslektaşlarına karşı kullandıkları çeşitli etki taktiklerini ve stratejilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu özel giriş, Saadet Kuru Çetin ve Zule Çankır tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen ve orijinal Örgütsel Etki Stratejileri ölçeklerinin Türkçe adaptasyon ve geçerlik çalışmaları temel almaktadır. Ölçeğin temel amacı, örgütsel bağlamda gücün ve etkinin nasıl kullanıldığını ve bu stratejilerin örgütsel sonuçlar üzerindeki etkilerini araştırmaktır. Bu çalışma, ölçeğin Türk kültürü ve diline uygunluğunu ortaya koyarak, Türkçe konuşan popülasyonlarda örgütsel davranış araştırmalarına önemli bir katkı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Etki Stratejileri, Örgütsel Davranış, Etki Taktikleri, Liderlik, Güç Kullanımı, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Saadet Kuru Çetin, Zule Çankır.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, çalışanların örgüt içinde hedeflerine ulaşmak veya başarıları için davranışları değiştirmek için bilinçli olarak kullandıkları farklı etki stratejilerini sistematik olarak tanımlamak ve ölçmektir. Bu stratejiler genellikle rasyonel ikna, zorlama, dostluk kurma, pazarlık ve meşrulaştırma gibi çeşitli boyutları kapsar. Ölçeğin Türkçe versiyonunun geliştirilmesi, Türk akademik çevrelerinde örgütsel etki süreçlerinin incelenmesine olanak tanımaktadır.

Ölçek, yöneticilerin ve çalışanların hangi etki taktiklerini daha sık kullandığını belirleyerek, örgütsel eğitim ve gelişim programlarına girdi sağlayarak hedefler. Elde edilen veriler, liderlik etkinliği ve örgütsel iletişim kalitesi arasındaki ilişkilerin anlaşılmasına yardımcı olmaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Örgütsel Etki Stratejileri ölçeği, bireylerin örgüt içindeki ilişkilerde uyguladıkları çeşitli etki taktiklerini kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle hedef odaklı davranışlar ve bu davranışların arkasındaki niyeti anlamaya odaklanır. Etki stratejileri, genellikle güç ve yetki kullanımı, bilgi manipülasyonu, duygusal çekicilik ve mantıksal argümantasyon gibi temel kategorilere ayrılır.

Ölçülen psikolojik yapı, bireyin örgütsel bağlamda sosyal becerilerini, güç algısını ve ilişkilerarası iletişim yeteneklerini yansıtır. Ölçek, bu stratejilerin sıklığını ve etkinliğini değerlendirerek, kurumsal çatıma yönetimi ve ekip dinamikleri konularında derinlemesine analiz yapma imkanı sunar.

Geçerlik

Saadet Kuru Çetin ve Zule Çankır (2016) tarafından yürütülen validasyon çalışmasında, ölçeğin Türkçe versiyonunun yapısal geçerliğini test etmek için çeşitli analizler kullanılmıştır. Yapılan bu analizler, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı etki stratejileri boyutları bağarlı bir şekilde temsil ettiğini göstermeyi amaçlamıştır.

Genellikle bu tür adaptasyon çalışmaları, ölçeğin maddelerinin teorik yapıya ne kadar uyduğunu belirlemek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılır. Ayrıca, ölçeğin diğer ilgili yapılarla (örneğin, liderlik stilleri veya iş tatmini) olan ilişkilerini inceleyen **ölçüt geçerliği** çalışmaları da yürütülerek ölçeğin geçerliği desteklenmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin tutarlı ve kararlı sonuçlar üretme yeteneğini değerlendirmek için hayati önem taşır. Adaptasyon çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla **Cronbach Alfa katsayısı** hesaplanmıştır.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek bir uyuma sahip olduğunu gösterir. Ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek için ise **test-tekrar test güvenilirliği** yönteminin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu güvenilirlik göstergeleri, ölçeğin bilimsel araştırmalarda güvenle kullanılabileceğinin kanıtıdır.

Faktör Analizi

Ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe örneklemede de sürdürülüp sürdürülmediğini kontrol etmek amacıyla faktör analizleri uygulanmıştır. Bu analizler, genellikle etki stratejilerinin temel boyutları (örneğin, Rasyonel Akla, Baskı, Takas, Mevulaştırma) ortaya çıkarmak için kullanılır.

Çalışmada, ölçeğin çok boyutlu yapılarının Türk kültürü bağlamında da geçerli olduğunu göstermek için ya **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ya da daha sıklıkla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. DFA sonuçları, orijinal ölçeğin faktör yapılarının (muhtemelen 8 veya 9 temel etki faktörü) Türk verilerine iyi uyum sağladığını göstermelidir. Faktör yüklerinin güçlü olması, her bir maddenin ilgili faktörü temsil etme bağarısını kanıtlar.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme ve Validasyon (Orijinal Profiles of Organizational Influence Strategies ölçeğinin Türkçe adaptasyonu)

Format: Genellikle 5 veya 7 noktalı Likert tipi derecelendirme (Kaynakta belirtilmemiştir, ancak standart psikometrik uygulama gereği varsayılmaktadır).

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Örgütsel bağlamda çalışan yetkinler (Yöneticiler, çalışanlar ve eğitimciler).

Age Group: Yetkinler (Genellikle 20 yaş ve üzeri).

Population Details: Kuru Çetin ve Çankır (2016) çalışması genellikle farklı sektörlerden veya belirli bir üniversiteden toplanan çalışan örneklemi üzerinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Öz Bildirimli anket formatı. Katılımcılar, belirli bir hedef kişiyi (örneğin, üst yönetici veya meslekteki) etkilemek için ne sıklıkta belirli stratejileri kullandıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Etki, Etki Taktikleri, Örgüt Psikolojisi, Liderlik Stratejileri, Kurumsal İletişim, **Psikometri**, Faktör Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Kaynakta belirtilmemiştir).

Affiliation Email addresses: skuru@mu.edu.tr (Saadet Kuru Çetin).

Correspondence Address: Saadet Kuru Çetin (Sorumlu Yazarın bağlı olduğu kurum adresi).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştiricilerinden izin alınması gerekmektedir (Yukl ve diğerleri). Türkçe validasyon çalışması 2016 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik kullanım için genellikle ücretsiz olduğu varsayılmakla birlikte, ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: orgutsel-etki-stratejileri-toad.pdf

Kaynaklar

Kuru Çetin, S., & Çankır, ?. (2016). Validation of a Turkish version of the profiles of organizational influence strategies. *Journal of Education and Training Studies*, 4(10), 200-211.

Örgütsel Etki Stratejileri Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. (Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?)

Ölçek maddeleri bu kaynakta mevcut de?ildir. Maddeler için ilgili yay?n olan Kuru Çetin ve Çankır (2016) makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM